

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

תאריך הפרסום: 22/01/26

1. בית המשפט השלום (שכר טרחה – כונס נכסים) – בקשת רשות ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל איל רוזין מיום 7.12.2025, אשר קובעת את אופן חישוב שכר טרחת המבקש בתפקידו ככונס נכסים בתיק ההוצאה לפועל [רער"צ (י-ם) 42061-12-25 ברזלי נ' מדיצ'י ואח' (14/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/shalom/SK-25-12-42061-226.htm

- הרשם בהחלטתו קבע כי אין לחשב את שכר טרחת המבקש בהתאם לתקנה 5 מאחר שהנכס לא נמכר על ידו כדרישת התקנה. נקבע כי בין אם נפדה הנכס על ידי המשיבים באופן מלא או חלקי, אין לראות בכונס כמי שמכר את הנכס. הרשם הפנה בהחלטתו להוראות הדין והפסיקה שמטרתם להקל על חייבים יחידים שנטלו הלוואות דיור ונקלעו לקשיים, תוך יצירת שכר מדורג לעורכי דין ולכונסי נכסים במימוש המשכנתאות. נוכח המפורט קבע הרשם כי על המבקש להגיש תחשיב שכר טרחה בהתאם לתקנה 4 לצורך פסיקת שכרו.
- המבקש טען כי שגה הרשם כאשר קבע שיש לחשב את שכר טרחתו בהתאם לתקנה 4 כך ששכרו הופחת בסך של 25,537 ₪, ביחס לשכר שהיה מקבל אם היה מחושב לפי תקנה 5. לטענתו, המשיבים לא פרעו את מלוא חוב ההלוואה שמכוחו נפתחו הליכי המימוש כנגדם, ועל כן הם אינם עומדים בתנאים הקבועים בתקנה 4. כך נטען כי חוב המשיבים כלפי הזכות בשני תיקי ההוצאה לפועל שנפתחו כנגדם לאחר פדיון הנכס, עומד על יותר מ- 800,000 ₪, ועל כן נכון היה לחשב את שכרו בהתאם לתקנה 5 כאמור.
- בית המשפט הורה על דחיית הבקשה.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- נקבע כי הוראות תקנה 5 לתקנות חלה בנסיבות בהן "נמכרה הדירה בידי כונס הנכסים" - נסיבות אלו אינן חלות בעניין זה שעה שהנכס לא נמכר על ידי הכונס כפי שציין בהחלטתו הרשם. בהתאם המבקש אינו זכאי על פי הדין לתשלום שכר בהתאם להוראות התקנה האמורה.
- מנגד, נסיבות ההליך גם אינן תואמות במלואן את הוראות תקנה 4 לתקנות, לאור מסכת העניינים העובדתית אשר הביאה לפדיון הנכס אך לא לפירעון החוב במלואו כפי שנקבע בתקנות.
- במקרה שכזה הרי שנתון מרחב של שיקול דעת לרשם בעת קביעת שכר טרחת הכונס בעניין שבפניו לאור הוראות התקנות. התערבות בקביעת הרשם צריכה להישמר למקרים חריגים בהם ישנה חריגה בולטת ובלתי סבירה בשיקול הדעת.
- המבקש גם אינו מצביע על חריגה כלשהי בשיקול דעת הרשם או אפילו טעות בקביעתו, שעה שהוראות תקנה 5 כאמור ממילא אינן חלות.
- לא נמצא בהפניית המבקש להחלטת הרשם בהליך אחר כדי לסייע בידו – מתוך ההחלטה שצורפה עולות נסיבות שונות לכאורה ובהן נקבע כי הכונס שם היה "כפסע לפני אישור המכר". גם בנסיבות אלו המקרה מסורה היתה ההכרעה לשיקול דעת הרשם בהעדר התאמה להוראת התקנה. לא ניתן להשליך, ודאי לא באופן מחייב, מנסיבות מקרה אחד למשנהו.
- לעניין זה, כאמור לעיל, ולאור מסכת ההתנהלות שפורטה בתגובות המשיבים, אין המבקש מצביע על נתונים או עובדות אשר מצדיקים קביעה כי היה מקום לקבוע באופן דומה כי הכונס היה "כפסע" מאישור המכר.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- משעה שלא נמצא כי קביעת הרשם חורגת מהוראות הדין, שעה שהוראות תקנה 5 אינן חלות או כי שיקול דעתו היה בלתי סביר, דין הבקשה להידחות וממילא, גם הערעור לגופו.

2. **בית המשפט השלום (עיקול שכר - עובד שעתי יומי או חודשי) – בקשת רשות ערעור על החלטת רשמת ההוצאה לפועל** [רער"צ (קריות) 26526-12-25 אוז 6 האסלי בע"מ נ' ניוקאסל - השקעות ונכסים בע"מ (15/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/shalom/SH-25-12-26526-650.htm

- המערערת היא צד ג' אשר העסיקה את החייב בעסקה והמשיבה היא הזוכה בתיק ההוצל"פ כנגד החייב. המשיבה הטילה עיקול על משכורתו של החייב אצל המערערת. לטענת המשיבה המערערת התחמקה ממתן תשובה לעיקול ו/או פעלה בניגוד לצו העיקול ולכן הגישה בקשה לחייב את המערערת בחוב הפסוק.
- בפני רשמת ההוצאה לפועל התנהלו מס' הליכים בעניין בקשה זו ובמסגרת הליכים אלו אף נחקר מנהל המערערת. ביום 28.10.25 בהחלטה מפורטת, חייבה רשמת ההוצאה לפועל את המערערת בסך של 7,339 ₪. ביום 9.12.25 הגישה המערערת את הערעור הנדון. עיון בסעיפים 20 ו-21 להחלטת הרשמת עולה שמחד רשמת ההוצאה לפועל קבעה שהחישוב שערכה המשיבה תואם את הוראות החוק ואף קבעה שעיון בתלושי השכר של החייב הצביעו כי שכרו של החייב היה נמוך מהשכר המוגן ולכן יש לעקל רק 20%.
- אלא שכן המקום לחדד את הוראת ס' 8 לחוק הגנת השכר.
- ס' 8 לחוק הגנת השכר מצביע על **שלושה סוגי עובדים** שביחס אליהם יש להגן על שכרם.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- בס' 21 להחלטת הרשמת וכיוצא מהחלטה שהתחשיב שערכה המשיבה נערך על בסיס ההנחה שהחייב היה **עובד בשכר חודשי** ולכן ניתן היה להקל רק 20% משכרו החודשי, ראו גם ההפניות אליה הפנתה רשמת ההוצל"פ. אלא שעיון בתגובת המשיבה שלזכותה יאמר שההסבר לתחשיבה ניתן לכל אורך ההליך, והוא שהתחשיב נערך **על בסיס היותו של החייב עובד שעותי כלומר עובד יומי**, ראה לעניין זה ס' 3 לבקשה שהגישה המשיבה לזימון צד ג' לחקירה בתיק ההוצל"פ, עמ' 9 לנספחי התשובה לערעור:
- בנוסף, נטען שמדובר בחייב נשוי וללא ילדים כאשר נציג המערערת העיד בפני רשמת ההוצאה לפועל שלחייב נולד ילד במהלך עבודתו אצלו. על כן, הפעלת החישוב להגנת השכר לפי עובד חודשי יביא לעיקול מותר בשיעור 20% בלבד בשונה מהתחשיב שנערך על בסיס שכר יומי.
- לאור זאת, נקבע כי היה על הרשמת לקבוע ראשית האם מדובר בחייב נשוי+ ילד אם לאו. שנית, היה עליה לקבוע אם מדובר בעובד חודשי או יומי כטענת המשיבה ובהתאם להורות על עריכת התחשיב הנכון.
- לנוכח הערות אלו כב' השופט קיבל את הערעור בנק' הנ"ל בלבד כלומר על רשמת ההוצאה לפועל לבחון את התחשיב על יסוד שתי ההערות הנ"ל.

פרק ב' - החלטות רשמי הוצאה לפועל

3. החלטת כב' הרשמת פני יעקובוביץ (שווי רכב - כינוס) – השגה שהציג החייב לעניין שווי כלי הרכב משוא הליכי הכינוס בתיק, בהתאם לחוות הדעת השמאי אשר נערכה בעניינו ע"י כונס הנכסים. [מס' תיק 502595-09-25 (13/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-502595-09-25-4.htm

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- לאחר עיון בחוות הדעת השמאית אשר הוצגה ע"י החייב בעניינו של כלי הרכב מושא ההליכים בתיק, וזאת אל מול חוות הדעת השמאית שהציג הכונס בתמיכה בבקשתו לאישור מכר כלי הרכב בתיק בתמורה לסך של 66,500 ש"ח, נמצא כי דין בקשתו זו של החייב להידחות.
- עוד הובהר כי חוות הדעת השמאית שהציג החייב, כלל אינה רלוונטית מקום בו היא אינה מביאה בחשבון את הפחתת שווי כלי הרכב בשיעור מקובל של 38% נוכח הליכי מימוש מהיר של כלי הרכב בדרך של מכרז, כאשר כלי הרכב נמכר IS AS, ללא מצגים וללא בדיקות מטעם הרוכש.
- חוות הדעת השמאית שהציג החייב עוסק בשוויו ובערכו של כלי הרכב בשוק הרכב המשומש- כאשר כלי הרכב אינו נמכר בדרך של מכירה מרצון בשוק כלי הרכב המשומשים אלא נמכר במסגרת הליכי כינוס נכסים. היינו, הערכת השמאי שהציג החייב אינה כוללת את ההפחתה הנדרשת לאור נסיבות התיק, ומשכך, הינה גבוהה יותר מהשמאות שהציג כונס הנכסים. שעה שעוסקים במכירת כלי רכב בדרך של מכרז והליכי כינוס נכסים, יש לבטא ולשקף את משמעות דרך המימוש, וזאת יעשה באמצעות הפחתה משווי כלי הרכב בשיעור של 38% נוכח המימוש המהיר- וזאת בהתאם לכללי המחירון המקובלים.
- היות ועסקינן בהליכי מימוש כלי רכב בכינוס נכסים ובדרך של מימוש מהיר, הרכיב שלפיו יש לבצע את ההפחתות, הינו רכיב המימוש המהיר, הכולל בתוכו גם את משפיעי הבעלות הקודמת של כלי הרכב עליהם הצביע השמאי מטעם החייב- היינו ההפחתה תהייה בשיעור של 38% כמקובל ולא 17% בלבד כפי שסבר החייב.
- בסופו של יום, וגם במבחן כוחות השוק, ההצעה הזוכה שהתקבלה לרכישת כלי הרכב קרובה לחוות דעת השמאי מטעם הכונס. חו"ד השמאי מטעם הכונס

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

העריכה את כלי הרכב בסך של 64,588 ש"ח כאשר הצעת הרכישה עומדת ע"ס של 66,500 ש"ח. בשים לב לכך כי בהתמחרות שערך הכונס השתתפו מס' מציעים, ואיש מהם לא הציע סכום המתקרב לשווי הרכב ע"פ חוות הדעת השמאית שהציג החייב (סך של 88,312 ש"ח), הרי שניתן לקבוע כי גם כוחות השוק אמור במקרה זה את דברם, ואין כל משמעות לחוות הדעת השמאית שהוצגה ע"י החייב בעניין זה. זו אמנם יכולה לשמש כקנה מידה, אולם לשם ביסוס אישור ההצעה הזוכה והרלוונטיות שלה אל מול שווי כלי הרכב, יש לבכר ולהעדיף את חוות הדעת השמאית מטעם הכונס העומדת בכללים הידועים והמקובלים לקביעת שווי כלי רכב בהליכים כגון דא.

- אשר על כן ולאור האמור, בקשת החייב נדחתה. היות ולא נדרשה עמדת הכונס לבקשה, והרבה לפנים משורת הדין, איני עושה צו להוצאות.

4. החלטת כב' הרשם אסף קפרוב (עיכוב יציאה מן הארץ - מזונות) – בקשת החייב

לביטול צו עיכוב יציאה מן הארץ. [מס' תיק 526184-10-25 (14/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-526184-10-25.htm

- לאחר בחינת הבקשה לביטול זמני של צו עיכוב יציאה מהארץ, ולאחר שהתקיים דיון במעמד הצדדים, כב' הרשם אישר את הבקשה בכפוף לתנאים המפורטים להלן.
- בהתאם להלכה שנקבעה ברע"א 7208/93 מאיר וייסגלס נ' מירה וייסגלס, במקרה של הוצאת צו עיכוב יציאה מהארץ מכוח חוק ההוצאה לפועל, יש להקל עם הזוכה לעומת המקרה של הוצאת צו דומה מכוח תקנות סדר הדין האזרחי. זאת משום שכבר ניתן פסק-דין, ואין חשש שבסופו של דבר יתברר כי מי שיציאתו מן הארץ עוכבה אינו חייב.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- בפסיקה נקבע כי במקרה של חוב מזונות יש לנהוג באמת מידה המקלה עם הזוכה, וכי "במרוץ שבין הזכות להבטיח בדרך ראויה את תשלום המזונות לבין זכותו של החייב לחופש תנועה ויציאה מן המדינה - הזכות להבטחת מזונות עדיפה"
- כב' הרשם התרשם כי מרכז חייו של החייב מצוי במדינת ישראל וכי החייב עובד במשרה מלאה. לא ניתן אמון בגרסת הזוכה, כי ביטול הצו לעיכוב יציאת החייב באופן זמני ולצורך חגיגת בר מצווה של בנו בצרפת יסכל בפועל את ביצוע פסק הדין.
- החייב הציג כרטיס טיסה הלוך וחזור ואישור זכאות לגמלת נכות מהמל"ל. כב' הרשם נתן אמון בגרסת החייב כי אין בכוונתו להשתקע בצרפת, כאשר הוריו ואחיו גרים בישראל ואין לו רכוש בצרפת.
- תנאים לביטול זמני של הצו: לצורך הבטחת המשכיות בתשלום המזונות השוטפים, יוטל עיקול על זכויות החייב אצל המל"ל אף טרם חלפה תקופת ההתייצבות של החייב. החייב יבצע תשלום בסך של 6,000 ₪ על חשבון חוב מזונות העבר. החייב ימציא פרטי ערב יחיד, שאינו מאותו משק בית, בגיר, שגילו פחות מ-52 שנים והוא תושב ואזרח ישראל ב-10 השנים האחרונות לפחות.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

5. החלטת כב' הרשמת אפרת לרנר (עיקול זמני - עיקול הוצאה לפועל) – האם קיים מדרג בכל הקשור לחלוקת כספים בין עיקול זמני לבין עיקול מכוח תיק הוצאה לפועל? [מס' תיק 513046-02-25 (14/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-513046-02-25.htm

- הזוכה בהודעה שהוגשה על ידי טענה כי יש "להתעלם" מקיומם של צווי עיקול של בתי המשפט השונים ולהתייחס לעיקולים שהוטלו במסגרת תיקי ההוצאה לפועל בלבד.
- כבוד הרשמת קבעה כי בממשק היחסים, בין חוק ההוצאה לפועל לתקנות סדר הדין האזרחי, לא קיים מדרג בכל הקשור לחלוקת כספים בין עיקול זמני לבין עיקול מכוח תיק הוצאה לפועל ומקל וחומר שלא ניתן להתעלם מהעיקולים הזמנים ולהתייחס אך ורק לעיקולים מכוח תיקי ההוצאה לפועל.
- על כן, נקבע שיש להשיב הכספים המעוכבים למדינה וכי ככל וחל שינוי במצב העובדתי, בידי המדינה להגיש הודעה מתאימה.
- עוד נקבע שטענת הזוכה נוגדת את תכליתו, מהותו וטיבו של צו עיקול כסעד זמני שמוטל על ידי בית משפט.
- מהותו של צו עיקול זמני היא לשמר מצב קיים ולמנוע סיכול פירעון חוב עתידי.
- אם יקבע בדרך המוצעת על ידי הזוכה, תיווצר אנומליה ופגיעה מהותית בתובעים נוספים המנהלים הליכים משפטיים (דומים במהותם לאלו שנוהלו על ידי הזוכה) כאשר עם הכרעה בתביעתם ומתן פסק דין, העיקול הזמני יהפוך לעיקול קבוע וסופי - אולם אם יקבע בגישת הזוכה, בבוא היום המיוחל יתגלה שהכספים יצאו מתוך "פול הכספים המוקפאים" חרף קיומו של עיקול

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

זמני, ונכון לעתה ובזיקה להודעת המדינה שמונחת בפני, עשוי להותיר את התובעים בלא כלום.

- חוק ההוצאה לפועל הינו חוק ספציפי העוסק בניהול הליכי הוצאה לפועל. מכאן, כי סעיף 76 לחוק ההוצאה לפועל עוסק בחלוקה של כספים המתקבלים בזיקה לעיקולים שהוטלו על ידי זוכים שונים כחלק מניהול הליכי ההוצאה לפועל. עם זאת, אין בחוק ההוצאה לפועל הוראה ממנה ניתן ללמוד על כך שבעת חלוקת כספים יש להתעלם מצווי עיקול זמניים שהוטלו על נכסים המוחזקים על ידי צדדי ג' ולהתייחס אך ורק לעיקולים שהוטלו מכוח תיקי הוצאה לפועל.
- כך, סעיף 76 (א3) ו-76 (ג) לחוק ההוצאה לפועל כן קובע קדימות לחוב מזונות, ולרכיב שכר עבודה (בגבול התקרה המפורטת בסעיף),
- זאת ועוד: לפי תקנה 107 לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות, חוק ההוצאה לפועל חל על ביצועו של עיקול זמני. אם התובע זוכה בתביעתו, העיקול הזמני ממשיך לעמוד בתוקפו כעיקול קבוע לצורך ביצוע פסק הדין. חידוש בתקנות החדשות מאפשר לבית המשפט לתת הוראות אחרות בנוגע לביצוע העיקול גם לאחר מתן פסק הדין, סמכות שלא הייתה קיימת במפורש בתקנות הישנות. הוראה זו ממחישה את העדרו של מדרג בין עיקול זמני לבין עיקול מכוח תיק הוצאה לפועל.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

6. החלטת כב' הרשמת איל רוזין (הגדלת חיוב חודשי לבקשת הזוכה - קצבת תגמולים) – בקשת הזוכה להגדיל את החיוב החודשי של פריסת חוב העבר של החייב מהסך של 4000 ₪ לסך של 13,000 ₪ לחודש [מס' תיק 23-00039-07-0] (14/01/26)

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-23-00039-07-0.htm

- לב ליבה של הכרעה בעניין תיק זה נטועה ביכולת של המותב להתחשב בקצבת התגמולים כהכנסה פנויה של החייב, והאם בדומה להלכת לשצ'נקו מתחום חדלות הפירעון הקצבה מוגנת למעשה.
- עניין זה עלה ב- עחדל"פ (מחוזי חיפה) 20531-10-22 גילה אבן פז נגד עו"ד ערן אטלס.
- השאלה שיש לבחון בשלב זה: האם כלל הקצבאות (כאשר הקצבה אף ממשרד הבטחון כאמור לעיל) משרתות את האינטרס, מחד שמירה על כבודו ועל מחייתו של החייב בצורה שביקש המחוקק לקבוע בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) תשי"י – 1950, תוך איזון בין זכותה של הזוכה לקבל ולאכוף את חוב המזונות הגבוה עד מאוד שיש לחייב כלפיה, כאשר מקורו של חוב המזונות, הוא ההוצאות אשר הוציאה הזוכה לכלכלת ילדיה (בין המנוח) לא עזרתו של החייב.
- על כן, לאור הלכה זו יש לבחון את כלל הכנסותיו של החייב.
- החייב הינו נכה ואינו עובד, אולם לא הציג אובדן כושר עבודה מוחלט בעניינו, אולם אצא מנקודת ההנחה כי החייב אינו מסוגל לעבוד, גם בהיותו המטפל היחיד ב- 3 קטינים אשר שניים מהם נכים.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- מעיון בתדפיס החשבון אשר הגיש החייב ניתן לראות כי הוא מקבל לחשבונו את הקצבאות הבאות, בסך כולל של 20673 ₪ לחודש.
- על פי השאלון אשר הגיש החייב הוא מתגורר בדיור הציבורי ושכ"ד אותו הוא משלם הינו שכ"ד סוציאלי.
- בנוסף עולה מן השאלון כי אחזקת הבית לרבות שכירות מגיעה לכדי 1000 ₪ לחודש.
- כמו כן, הוכרה כלכלה חודשית ל- 4 נפשות בסך של 5000 ₪ לחודש ובנוסף הוצאות חינוך, נסיעות וטלפון אשר פירט החייב נקבע כי סכום זה אינו מגיע לכדי 20 אלף ₪ לחודש.
- מנגד קיים חוב מזונות בסך של מעל מיליון ₪ כאמור לעיל.
- בנסיבות אלה, כפי שקבע בית משפט המחוזי, המטרה הבסיסית העומדת ביסוד הוראות החוק גם בבסיסו של לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) תש"י – 1950 וההלכות שנקבעו בעניין זה, הנה לשמור על כבוד האדם ולאפשר מחייה בכבוד לאדם הנשען על קצבאות מינימליות.
- כאשר עולה כי החייב מתקיים מהכנסה חודשית המגיעה לסך של 20,000 ₪, סכום העולה באופן משמעותי על השכר הממוצע במשק, קביעת תשלום חודשי גבוה, לא תגרע מיכולתו של החייב להתקיים בכבוד.
- על כן, הועמד צו התשלומים על סך של 9000 ₪.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

7. החלטת כב' הרשמת מירי ברטהולץ (שחרור כספים מעוקלים) – בקשת החייבת

לשחרור כספים שעוקלו בבנק הדואר. [מס' תיק 519113-02-25 (15/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-519113-02-25.htm

- החייבת טוענת ששכרה נמוך מגמלת הבטחת הכנסה הרלבנטית למצבה המשפחתי ולכן כולו פטור מעיקול, אך בנק הדואר עיקל 20% מהמשכורת שהעביר המעביד שלה לבנק.
- החייבת מציגה עמדת בנק הדואר לפיה בכל מקרה הבנק מעקל 80% מהשכר מהשקל הראשון.
- פרשנות לפיה יש לעקל 20% מהשכר מהשקל הראשון של השכר משמעה שאין סכום מינימום שמוגן מעיקול, שהרי אפילו מ- 100 ₪ שכר יעוקלו 20 ₪, אלא שיש סכום מקסימלי המוגן מעיקול והוא סכום קצבת הבטחת הכנסה: עד לסכום זה יעוקלו 20% מהשכר, והשכר בסכום שעולה על קצבת הבטחת הכנסה יעוקל במלואו. אלא שכאמור הכוונה בחוק הגנת השכר היתה הפוכה - לקבוע סכום מינימום שמוגן מעיקול ולהבטיח שבידי החייב נשאר סכום שמאפשר הבטחת צרכי המחיה הבסיסיים.
- פרשנות לפיה יש לפעול לפי הסיפא של סעי' 8 (א) לחוק הגנת השכר, כך שמהשקל הראשון יעוקלו 20% מאינת את הרישא של הסעיף, ומביאה לפרשנות הפוכה לזו שהמחוקק התכוון לה. ניתן ללמוד על כך גם מההיסטוריה החקיקתית של הסעיף.
- השינויים בסעי' 8 (א) לחוק הגנת השכר מראים שעם השנים הוגדל הסכום המוגן מעיקול - תחילה לא היה הבדל בסכום המוגן מעיקול שכר בין רווק, נשוי ונשוי עם ילדים, והמחוקק תיקן זאת בכך שהעלה את הסכום המוגן מעיקול כתלות במצבו המשפחתי של החייב, וההגבלה של 20% נכנסה בהקשר

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

זה, כך שאדם שיש לו מספר רב של ילדים, תחול הגבלה מסויימת על הסכום שמוגן מעיקול.

- חוק הגנת השכר חוקק בשנת 1958. סעיף 8(א) (שהיה סעיף 11 בהצעת החוק) קבע סכום מינימום של שכר המוגן מעיקול:

"מאה וששים לירות לחודש משכר העבודה הנותר אחרי ניכוי מס הכנסה אינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד בכל דרך אחרת; שר העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את הסכום האמור בסעיף זה בשים לב לתנודות בשכר העבודה" (ס"ח 247, 20.3.1958).

- בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר:
- "כדי למנוע הסתבכות העובד בחובות ושעבוד שכרו, קובע החוק, שסכום מסויים לא יהיה נתון להמחאה או לשעבוד (סעיף 11) .
- לפי החוק הקיים מוסדרת הגנת השכר מפני עיקול בהוראות הכלולות בחוק ההוצאה לפועל העותומני (סעיפים 82-88), פקודת המסים (גביה) (סעיף 7) ופקודת העיריות (סעיף 116 (1)(ב)). הוראות אלה מפוזרות ואינן מסדירות את ההגנה באופן כולל ומקיף אלא מצטמצמות לאותם העניינים שחוק ההוצאה לפועל והפקודות הנ"ל מטפלים בהם.
- יתר על כן ההגנה מפני העיקול המוסדרת לפי חוק ההוצאה לפועל העותומני שונה מההגנה המוסדרת לפי הפקודות הנ"ל. לכן בא החוק המוצע להחליף את ההוראות ולהסדיר באופן כולל ואחיד את הגנת מינימום השכר מפני עיקול..." (הצ"ח 180, 13.11.1956).

- בשנת 1969 תוקן סעיף 8 (א) לחוק הגנת השכר כך:

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- "הסכומים המפורטים להלן משכר העבודה החדשי הנותר אחרי ניכוי מס הכנסה אינם ניתנים לעיקול, להעברה או לשעבוד:
 - (1) לעובד 270 לירות;
 - (2) לבן הזוג שפרנסתו על העובד 50 לירות נוספות;
 - (3) לכל ילד משני ילדיו הראשונים שפרנסתו עליו 25 לירות נוספות;
 - (4) לכל ילד נוסף שפרנסתו עליו 35 לירות נוספות;
 - ובלבד שאם שכר העבודה החודשי עולה על 700 לירות לא יעלה חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד כאמור, על 75% מהשכר החדשי.
 - (א 1) שר העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות כל אחד מהסכומים האמורים בסעיף קטן (א) בשים לב לתנודות בשכר העבודה".
 - הצעת החוק היתה שונה מעט וקבעה "ובלבד שאם שכר העבודה החדשי עולה על 500 לירות לא יעלה חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד כאמור, על 75% מהשכר החדשי או על 500 לירות, הכל לפי הסכום הגדול יותר".
 - בדברי ההסבר נאמר:
- "מטרותיו של התיקון המוצע הן שתיים:
- א. חוק הגנת השכר תשי"ח-1958 (להלן – החוק העיקרי) קבע – בין שאר ענינים – את העקרון שסכום מסויים משכר העבודה לא יהא ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד, וזאת כדי לאפשר לעובד קיום מינימלי. ההוראה לא התחשבה בגודל משפחתו של העובד. ההצעה באה לתקן זאת ולקבוע את הדרך לקביעת הסכום.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

התיקון קובע סכומים לפי גודל משפחת העובד, בהתחשב עם מספר הילדים שפרנסתם עליו" (הצ"ח 794, 28.10.1968).

- כלומר, נשמר העקרון לפיו יש מינימום שכר שאין לעקל ממנו כלל ואף זכה לחיזוק - הסכום המוגן מעיקול גדל, בהתאם למצבו המשפחתי של החייב.
- כך ניתן לראות את עדכון הסכומים לאורך השנים, כשכל הזמן נשמר העקרון שיש שכר מינימלי שפטור מעיקול, יש תוספת לבן/בת זוג ולכל ילד, שמגדילים את השכר המוגן מעיקול, אבל אם תחומי ההגנה מגיעים לסכום משמעותי, מצמצמים את הסכום המוגן, כשבכל מקרה הסכום המוגן גבוה משמעותית מסכום המינימום, לאורך השנים קבע חוק הגנת השכר במפורש את הסכומים המוגנים מעיקול, עד תיקון 16 לחוק הגנת השכר בשנת 1985. בתיקון זה הוחלט לקבוע את הסכומים המוגנים לפי סכומי קצבת הבטחת הכנסה שמשלם המוסד לביטוח לאומי. לא הוחלט על הפחתת הסכום המוגן או לקבוע שמהשקל הראשון ניתן יהיה לעקל 20% מהשכר.
- מהאמור עולה שבתיקון 16 לחוק הגנת השכר לא היתה למחוקק כל כוונה לשנות את העקרון המנחה בסעיף 8 (א) לחוק הגנת השכר שהיה עקבי לאורך השנים וקבע שיש סכום מינימלי שמוגן מעיקול שכר ואין לעקלו. תיקון 16 בא רק לשנות את השיטה בה נקבע הסכום – במקום שיירשמו בחוק הגנת השכר הסכומים המוגנים, הדבר ייעשה על דרך הפנייה לסכום גימלת הבטחת הכנסה שמשלם המוסד לביטוח לאומי.
- הבעייתיות בנוסח שהוצע והתקבל היא שניתן לפרש את הסיפא כמשנה את העקרון שברישא, לעומת המצב שלפני תיקון 16 שבו קבע החוק בצורה ברורה ששכר הנמוך מסכום מסוים פטור מעיקול כליל, והיה ברור שצמצום ההגנה ל-

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- 75% מהשכר נועדה לבעלי משכורות גבוהות מהמינימום, ובשום מקרה לא נועדה להפחית את הסכומים הבסיסיים שפטורים מעיקול.
- אלא שפרשנות לפיה יש לעקל 20% מהשקל הראשון אינה מתיישבת עם כוונת המחוקק ויש בה לייתר את חלקו הראשון של סעיף 8 (א) שהוא לב החוק.
 - פרשנות בנק הדואר לפיה מכוח צו עיקול על חשבון בנק יש לעקל 20% מכל סכום שמעביר לחשבון הבנק מעביד של חייב (או מכספים שמועברים לחייב בעל עסק עצמאי) - לא מתיישבת עם הוראות סעיף 8 (א) לחוק הגנת השכר כפי שפורש בפסיקה וכפי שעולה מכוונת המחוקק.
 - כל עוד מועברים בכל חודש לחשבון הבנק משכורת או הכנסות מעסק בסכום כולל שאינו עולה על סכום הבטחת הכנסה הרלבנטי למעמד האישי של החייב/ת, הם פטורים מעיקול. העיקול חל רק על סכומים העולים על כך.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

8. החלטת כב' הרשם אביעד איגרא ("בעיית הטרמפיסט" - חלוקת כספי מימוש בין תיקי מזונות) – כיצד יש לחלק כספי מימוש, בין שני תיקי מזונות, כאשר רק זוכה אחת נקטה פעולות עיקול ומימוש? [מס' תיק 6-08-00037-20 (17/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-20-00037-08-6.htm

- לטענת הזוכה היא נקטה הליכים שהניבו את הליכי המימוש ואילו תיק המזונות הנוסף הוא תיק פסיבי ומחוסר מעש.
- הזוכה בתיק המזונות הנוסף טענה כדלקמן:
 - א. התיק לטובתה נפתח ראשון לפני כל יתר תיקי החייב.
 - ב. לזוכה לא קיימת עדיפות על פניה.
 - ג. ההתיישבות העותומנית [נוסח ישן] 1916 בין שני תיקי מזונות או יותר, אין קדימות או העדפה של נושה שנקט בהליכים אליה החלוקה בין תיקי המזונות נעשית באופן יחסי.
- לאחר עיון בטענות הצדדים ובאסמכתאות שצורפו מטעמם, נמצא כי מדובר במחלוקת משפטית גרידא ולא במחלוקת עובדתית. לפיכך, הבקשה הוכרעה בהתאם לסמכות לפי הדין על סמך מלוא טענות הצדדים והנתונים הקיימים בתיקי ההוצאה לפועל.
- בעניין זה, פעלה הזוכה בתיק דן בנחרצות בכדי לעקל ולממש את זכויות החייב, המוחזקות אצל צדדי ג' לטובת חובו של החייב. הזוכה נקטה הליכים רבים בשנים 2024 ו-2025.
- הכספים שבמחלוקת התקבלו משלושה צדדי ג', חברת מגדל, חברת מיטב דש וחברת כלל.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- בתיק המזונות הנוסף ובתיק מזונות המל"ל, לא ננקטו בשנים האחרונות עיקולים או מימושים. הזוכה בתיק המזונות הנוסף נקטה הליך עיקול אצל חברת כלל וחברת מגדל בשנת 2012, ובמסגרת העיקולים לא נתפסו כספים. כנגד חברת מיטב דש כלל לא ננקטו הליכים.
- יש לציין, כי גם אם נקיטת העיקולים הייתה תופסת כספים, הרי שלפי הפסיקה, אין די בתפיסת הכספים ויש להמשיך ולנקוט הליכים שונים ובכלל זה הליכי מימוש על מנת שייחשב כשימת יד במרוץ מימוש הזכויות של החייב.
- בנסיבות אלו, חוסר הפעולה של הזוכים האחרים לרבות חוסר נקיטת הליכי עיקול מעודכנים או הליכי מימוש כמוהו כאי נקיטת הליכי עיקול ומימוש כלל.
- מבחינה מהותית, נוסח סעיף 76 לחוק ההוצאה לפועל, השתנה כיום מאז התיקון המשמעותי שנעשה בו במסגרת תיקון 29 לחוק ההוצאה לפועל. אין ספק כי הצעד הראשוני בתיקון הסעיף, אשר נעשה במסגרת תיקון 29, נועד כדי "למנוע מצב שבו כל הזוכים, הן אלו שנוקטים בהליכים והן אלו שיושבים בחיבוק ידיים ייהנו בצורה שווה מפירות נקיטת ההליכים.
- עיננו הרואות, כי הזוכה בתיק המזונות הנוסף, ישבה הלכה למעשה בחיבוק ידיים.
- המחוקק ביקש לתעדף את הזוכה שטרם ונקט הליכים על פני הזוכה שלא נקט.
- כעת יש לבחון האם מאחר שמדובר בתיק מזונות נוסף, קיימת הגנה או תעדוף אחר על ידי המחוקק שנועד לצורך חלוקה שונה בנסיבות העניין.
- סעיף 76 קבע מדרג נשייה שלפיו יתבצע מימוש הכספים שהוחזקו לטובת החייב ומומשו לטובת החוב.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

- כאשר זוכה בתיק כספי נוקט הליכים כנגד נכסי החייב וקיים תיק מזונות שבו הזוכה לא נקט כלל הליכים, בחר המחוקק לתעדף את המימוש לטובת תיק המזונות במסגרת סעיף 76(א3) על אף שהזוכה לא נקטה הליכים.
- בעניין זה קיימת שאלה שונה והיא מה אופי חלוקת הנשייה כאשר יש שני תיקי מזונות שבאחד מהם הזוכה נקטה הליכים ובשני לא. כלומר, האם בין שני תיקי המזונות צריכה להיעשות חלוקה רק לפי מי שנקט הליכים, או שמא מאחר ומדובר בתיק מזונות, לא נדרשת הזוכה לנקוט הליכים כדי לקבל כספי מימוש לטובתה ויש לבצע את החלוקה באופן יחסי לגובה החוב.
- למעשה, במבט ראשון נראה כי המחוקק לא התייחס באופן ספציפי לריבוי זוכים בתיקי מזונות ונותרה מן לקונה בעניין הדין האם צריך לבצע חלוקה יחסית או לפי מי שנקט את ההליכים. ברם לא נמצא שום עיגון שיכול לתמוך בחלוקה יחסית בין שני תיקי מזונות כאשר רק בתיק אחד ננקטו הליכים, והדבר אף עומד בניגוד לסעיף החוק ולתכלית התיקון.
- לאחר בחינת דברי ההסבר לתיקון החוק והפסיקה הענפה שניתנה בעניין תכלית החוק, נחה דעתי כי הצדק עם הזוכה.
- למעשה, סעיף 76 עצמו עוסק גם בנסיבות אלו. כאשר יש תיק מזונות, הגם שהזוכה לא נקטה בו הליכים, ראינו שהמחוקק העדיף אותו על פני זוכה שנקט הליכים בתיק כספי, וזאת מוסדר בסעיף 76(א3). ברם, כאשר יש
- מספר תיקי מזונות, אנו חוזרים שוב לבחון את המצב מבחינת סעיף 76 עצמו. למעשה, בנסיבות אלו, אנו מופנים אחר כבוד לסעיף 76(א) המסדיר מצב שבו קיימים מספר תיקי הוצאה לפועל באותו מדרג, בין אם מדובר במספר תיקים כספיים בינם לבין עצמם ובין אם מדובר במספר תיקי מזונות בינם לבין

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

עצמם. סעיף 76(א) מסדיר את העניין וקובע שיש להעדיף את התיק שבו ננקטו ההליכים וכך גם לעניין זה.

- תכלית המנגנון שנקבע בסעיף 76(א) לחוק ההוצאה לפועל היא אפוא לתמרץ זוכים לפעול לגביית חובות, ובדרך זו להתמודד עם "בעיית הטרמפיסט". התמריץ ניתן בדמות עדיפות מוחלטת למי שפעל – קרי: נקט הליך שהוביל לקבלת כסף בקופת ההוצאה לפועל ולחלוקתו – על פני מי שנקבע שלא פעל כאמור..."

- כלומר, הזוכה הנוספת בתיק המזונות השני, הייתה זכאית לכספי מימוש כאשר הייתה מתחרה מול תיק כספי שבו זוכה פעל. אולם, כאשר המרוץ מתייחס בין שני תיקי המצויים באותו מדרג, ובעניינו, בין שני תיקי מזונות, הרי שהמחוקק והפסיקה מעדיפים את הזוכה שעמלה, טרחה ונקטה הליכים, על פני הזוכה הנוספת שזכתה בתור "טרמפיסטית" בכספים. המחוקק קובע שעל הזוכים לנקוט הליכים כדי לינות מן המימוש, כשמדובר בתיקים המצויים באותו מדרג.

- ביחס לדמי פיגורים נקבע כי באופן כללי, דמי פיגורים נועדו לתמרץ את החייב להסדיר התשלום, ריבית משפטית נועדה לשפות את הזוכה על הכספים המתקבלים אליו באיחור וההצמדה שומרת על הערך של הכסף. כל עוד עומד החייב בתשלומים אין מקום לגבות דמי פיגורים אולם יש להותיר על כנם את הריבית המשפטית ואת ההצמדה.

- על כן כב' הרשם קיבל את טענות הזוכה בתיק דנן ולקבוע כי לפי הדין, כלל כספי המימוש שנעשו בשנת 2025 המפורטים לעיל בסעיף 3, צריכים היו להגיע לידיה של הזוכה בתיק דנן.

סיכום פסיקה ארצי מס' 225-

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

9. החלטת כב' הרשמת יעל קינן מרקוביץ (הגדלת צו תשלומים) – האם יש להגדיל את צו התשלומים לחייבת, אשר מצויה בהסדר נושים [מס' תיק 512456-04-25 (19/01/26)]

https://www.nevo.co.il/psika_html/hozlap/HOZ-512456-04-25.htm

- בתיק ניתנה החלטת בית המשפט לאפשר החרגת החוב של החייבת וביצוע פסק הדין במסגרת הליך הוצאה לפועל ולא הסדר נושים הזוכה טוען כי יש בידי החייבת לשלם את מלוא החוב בתיק, ולפיכך הזוכה התנגד לצו התשלומים וביקש להגדילו משמעותית.
- הזוכה טוען כי החייבת הציגה מידע כוזב וחלקי ויש בידי החייבת לשלם את מלוא החוב בטענה כי מצבה הכלכלי של החייבת השתפר מאז פתיחת הליך חדלות פירעון.
- הזוכה הוחרג בהסכמת החייבת מהסדר הנושים מתוך ציפייה כי פסק הדין שנפסק לטובתו, ישולם במלואו.
- כב' הרשמת קבעה כי כאשר חוב מוחרג מהסדר נושים ונקבע כי ייגבה בהוצאה לפועל, משמעות הדבר היא שחוב נחשב "חוב חיצוני" להליך חדלות הפירעון. במקרה כזה, החוב אינו נכלל במצבת תביעות החוב המאושרות, הנושה אינו זכאי לקבל דיבידנד מתוך קופת חדלות הפירעון, והצדדים (הנושה והחייב) מופנים להמשיך ולברר את מערכת היחסים המשפטית בניהם מחוץ להליך חדלות הפירעון. הנושה יהיה רשאי לגבות את החוב לאחר סיום הליך חדלות הפירעון, והפטר שניתן לחייב לא יחול על חוב זה.
- דיני הוצאה לפועל ודיני חדלות פירעון נתפסים כמערכות משלימות, אך קו ברור תוחם בניהן: מערכת ההוצאה לפועל נועדה לאכוף תשלום על חייבים שיש בידיהם אמצעים אך מתחמקים מתשלום, בעוד שדיני חדלות הפירעון

סיכום פסיקה ארצי מס' 225–

העורך: הרשם עיסאם חאיק, לשכת חיפה

מטפלים בחייבים שאינם מסוגלים לפרוע את חובותיהם. החרגת חוב מהסדר נושים והפניית הצדדים להוצאה לפועל מחזירה את הטיפול בחוב למסלול הגבייה האינדיבידואלי, תוך הכרה בכך שהחוב הספציפי אינו מתאים לפתרון קולקטיבי של חדלות פירעון.

- יחד עם זאת, אין המשמעות כי יש לפרוע בתשלום אחד את החוב שהוחרג.
- משנפתח תיק הוצל"פ חל סעיף 1א7 לחוק ההוצל"פ, יש לבחון יכולת כלכלית של חייב והעניין מסור לשיקול דעת רשם ההוצאה לפועל.
- ויודגש כי יש לבחון יכולת כלכלית ממשית של החייב ולא לערוך השוואה טכנית להסדר נושים.
- כב' הרשמת קבעה כי באיזון בין זכות הזוכה לגבות חובו לבין הגנה על החייב, נראה כי צו תשלומים של 8000 ₪ העולה על הפריסה הקבועה בחוק הינו מידתי ונכון בנסיבות העניין, הן מהפן הכלכלי, על מנת למנוע פירוק החייבת דבר שיתיר את הזוכה לפני שוקת שבורה ואף את הנושים האחרים החוסים תחת הסדר הנושים, והן מהפן המשפטי, כאשר החייב משלם יותר מן הפריסה הקבועה בחוק ההוצל"פ והן בהסתמך על החלטות בית משפט בדבר מצבה הכלכלי של החייבת. לפיכך בקשת הזוכה להגדלת צו התשלומים נדחת.
- לפנים משורת הדין, כל צד יישא בהוצאותיו.

... סוף הסיכום